

Міністерство освіти та науки України
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Кафедра журналістики

Вебтехнології в ЗМК

навчально-методичний посібник для
студентів спеціальності 061 «Журналістика»

Ужгород – 2024

УДК 070.4(076):004.738.1

ББК Щ33:Т58.5я73

П-33

Вебтехнології в ЗМК: навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 061 «Журналістика». Укл. Путрашик В. І. Ужгород, 2024. 48 с.

Рецензенти:

Міца О.В., доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри інформаційних управляючих систем та технологій ДВНЗ «УжНУ»

Шаркань В.В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики ДВНЗ «УжНУ»

Відповідальний за випуск:

Соломін Є.О., кандидат наук із соціальних комунікацій, завідувач кафедри журналістики ДВНЗ «УжНУ»

Рекомендовано до друку вченою радою філологічного факультету УжНУ, протокол № 11 від 28 червня 2024 р.; науково-методичною комісією філологічного факультету, протокол № 9 від 28 червня 2024 року.

Зміст

Передмова	4
Теми лабораторних робіт	6
Тема 1. Вступ до вебтехнологій. Реєстрація та налаштування середовища розробки Coderep.io	6
Тема 2. Структура HTML-документа. Основні теги. Вступ до CSS	8
Тема 3. Робота з текстом: HTML-теги та CSS-властивості для форматування медійного контенту	11
Тема 4. Селектори CSS. Робота з кольором та фоном. Брендування сторінки	13
Тема 5. Блокова модель CSS. Створення базових макетів для медіаматеріалів	15
Тема 6. Розробка навігаційних систем сайту: меню та внутрішні посилання	17
Тема 7. Оптимізація та форматування медіаконтенту	19
Тема 8. Flexbox: верстка адаптивних контентних блоків	21
Тема 9. Планування структури персонального сайту журналіста / медійника	23
Тема 10. Розробка та стилізація шапки сайту з елементами особистого бренду	25
Тема 11. Створення портфоліо-секції для медіаматеріалів	27
Тема 12. Розробка блоку для відображення проєктів та публікацій	29
Тема 13. Оформлення контактної інформації та соціальних зв'язків	31
Тема 14. Створення форм зворотного зв'язку	33
Тема 15. Адаптація сайту для різних пристроїв та платформ	35
Теми на самостійне опрацювання	39
Оцінювання результатів	43
Шкала оцінювання досягнень студентів: національна та ECTS	44
Рекомендовані джерела інформації	45

Передмова

Навчальна дисципліна «Вебтехнології в ЗМК» посідає суттєве місце в підготовці сучасних фахівців з журналістики, реклами та піару, адже цифрова ера диктує нові вимоги до медійних професій. Уміння створювати й ефективно презентувати вебконтент, працювати з інструментами веброзробки та адаптувати медіаматеріали до онлайн-форматів стають невід'ємною частиною професійної компетентності журналіста, рекламіста чи фахівця у сфері зв'язків із громадськістю. Цей навчально-методичний посібник розроблено для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 061 «Журналістика» Ужгородського національного університету з метою забезпечити їх базовими технічними навичками, необхідними для роботи в сучасному медіапросторі.

Посібник охоплює програму першого семестру вивчення дисципліни, який включає два модулі: «Основи вебтехнологій та верстки» та «Створення персональної сторінки медійника». Загальний обсяг курсу на рік становить 195 годин (6,5 кредитів ЄКТС), з яких у першому семестрі для денної форми навчання передбачено 90 годин: 44 години лабораторних занять та 46 годин самостійної роботи. Формою підсумкового контролю в семестрі є дві модульні контрольні роботи, які оцінюють як теоретичні знання, так і практичні навички студентів.

Мета дисципліни в першому семестрі – сформувати у студентів технічні компетентності зі створення вебконтенту, зокрема через опанування основ HTML, CSS та онлайн-редактора Codepen.io, а також через розробку персональних вебсторінок із портфоліо. Курс спрямований на розвиток практичних навичок верстки, стилізації та адаптації медійних матеріалів, що відповідає програмним результатам навчання: здатності оцінювати інформаційний продукт (РН 3), обробляти інформацію з різних джерел (РН 4), використовувати сучасні інформаційні технології (РН 5), координувати командну роботу (РН 7) та розміщувати контент на інтернет-платформах (РН 17).

Посібник побудовано за модульним принципом. Модуль 1 знайомить студентів із базовими вебтехнологіями, структурою HTML-документів, CSS-стилями, типографікою, блоковою моделлю, навігаційними системами, оптимізацією медіаконтенту та адаптивною версткою через Flexbox. Модуль 2 зосереджується на практичному застосуванні цих знань для створення

персонального сайту журналіста – від планування структури до реалізації шапки, портфолію, контактних форм і адаптації для різних пристроїв. Лабораторні заняття (Теми 1–15) супроводжуються детальними інструкціями, які допоможуть студентам крок за кроком опанувати практичні аспекти веброзробки. Самостійна робота, описана в окремому розділі, розширює ці знання через поглиблене вивчення HTML/CSS, створення складних компонентів та проєктування цілісного сайту.

Особливістю курсу є його практична спрямованість. Студенти працюють із реальними інструментами, як-от Codepen.io, що дозволяє одразу бачити результати своєї роботи та експериментувати з кодом. Посібник також враховує сучасні тенденції медіагалузі, акцентуючи на адаптивності контенту, брендуванні та зручності для користувачів. Завдяки цьому студенти не лише здобувають технічні навички, а й навчаються застосовувати їх у контексті журналістської діяльності – від форматування новин до створення професійного онлайн-портфолію.

Посібник стане надійним провідником для студентів-початківців, які прагнуть опанувати вебтехнології та використати їх у майбутній кар'єрі. Рекомендована література та онлайн-ресурси, наведені наприкінці, допоможуть поглибити знання й адаптувати їх до індивідуальних потреб. Тож успіхів у навчанні й творчого підходу до освоєння цифрових інструментів журналістики!

*Василь Путрашик,
ст. викладач кафедри журналістики ДВНЗ «УжНУ»*

Теми лабораторних робіт

Тема 1. Вступ до вебтехнологій. Реєстрація та налаштування середовища розробки Codepen.io

План

1. Вебтехнології в сучасному медіапросторі: визначення та роль.
2. Значення технічних знань у роботі медійника.
3. Огляд основних вебтехнологій: HTML, CSS, JavaScript.
4. Системи керування контентом (CMS) у роботі онлайн-медіа.
5. Платформа Codepen.io: призначення та можливості.
6. Інтерфейс та функціональні особливості Codepen.io.
7. Технологія швидкісного написання коду EMMET: основні принципи.
8. Підсумки.

Лабораторна робота

Посилання на презентацію <https://surl.li/fnillt>.

1. Ознайомлення з вебтехнологіями та їх роллю в медіа:
 - прослухати подкаст «Навіщо журналістові HTML і CSS» (гіперлінк <https://creators.spotify.com/pod/show/vasy19/episodes/HTML-i-CSS-e25m6fb>);
 - ознайомитися з основними поняттями вебтехнологій;
 - проаналізувати 2–3 медійні сайти з точки зору застосованих технологій;
 - визначити базові структурні елементи вебсторінок (заголовки, меню, основний контент, бічні панелі, футер);
 - скласти короткий звіт про те, як технічні рішення впливають на подачу медійного контенту.
2. Реєстрація на платформі Codepen.io:
 - переглянути відеотutorial про реєстрацію на платформі Codepen за гіперпокликанням <https://youtu.be/GFuSzett9j0>;
 - перейти за посиланням <https://codepen.io>;
 - створити безкоштовний обліковий запис (Sign Up);

- заповнити реєстраційну форму (ім'я користувача, електронна пошта, пароль) або ж зареєструватися через email-акаунт;
 - підтвердити реєстрацію через електронну пошту (за потреби);
 - увійти в систему, використовуючи створені облікові дані.
3. Ознайомлення з інтерфейсом Codepen.io:
- дослідити основні розділи платформи (Your Work, Pens, Projects, Collections);
 - ознайомитися з редактором коду (HTML, CSS, JS панелі);
 - вивчити налаштування редактора (Settings);
 - дослідити режими відображення результату (Preview Mode, Debug Mode);
 - навчитися зберігати та публікувати роботи.
4. Створення першого проєкту на Codepen.io:
- створити новий Pen (New Pen);
 - налаштувати редактор для комфортної роботи (розмір шрифту, тема оформлення);
 - написати базовий HTML-код:

```
<div class="container">
  <h1>Моя перша вебсторінка</h1>
  <p>Вітаю у світі вебтехнологій!</p>
</div>
```
 - додати базові стилі CSS:

```
.container {
  max-width: 800px;
  margin: 0 auto;
  padding: 20px;
  font-family: Arial, sans-serif;
}
h1 {
  color: #333;
  text-align: center;
}
p {
  font-size: 18px;
  line-height: 1.5;
}
```
 - зберегти роботу та поділитися посиланням для перевірки.
5. Практика використання ЕММЕТ:

- ознайомитися з основними правилами синтаксису ЕММЕТ;
- створити новий Реп для практики;
- виконати вправи з використанням ЕММЕТ:
 - написати `div.wrapper>header+main+footer` та натиснути Tab для створення базової структури сторінки;
 - написати `ul>li*5>a[href="#"] {Пункт $}` для створення списку з 5 пунктів;
 - написати `table>tr*3>td*4` для створення таблиці 3×4;
- зберегти результати практики.

Література

1. Вступ до вебтехнологій: навч. посіб. для студ. спец. 122 – «Комп'ютерні науки» / розробники: В.І. Пецко, А.С. Беца, Г.В. Мазютинець, О.В. Міца. Ужгород: РІК-У, 2023. 252 с. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/63421>.
2. Бородкіна І.Л., Бородкін Г.О. Web-технології та Web-дизайн: застосування мови HTML для створення електронних ресурсів: навч. посібник. Київ: Ліра-К, 2020. 212 с.
3. Трофименко О.Г., Козін О.Б., Задерейко О.В., Плачінда О.Є. Веб-технології та веб-дизайн: навч. посібник. Одеса: Фенікс, 2019. 284 с.
4. Duckett J. HTML and CSS: Design and Build Websites. 2021. 512 p.
5. CodePen is a playground for the front end web. URL: <http://codepen.io>.
6. Resources for developers, by developers. MDN Web Docs. URL: <https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web>.

Тема 2. Структура HTML-документа. Основні теги. Вступ до CSS

План

1. Базова структура HTML-документа: загальна характеристика.
2. Елементи head і body: призначення та вміст.
3. Основні HTML-теги для структурування контенту.
4. Поняття про CSS та його роль у оформленні вебсторінок.
5. Способи підключення стилів CSS до HTML.
6. Базовий синтаксис CSS: селектори, властивості, значення.
7. Підсумки.

Лабораторна робота

Посилання на презентацію <https://surl.li/ijoaql>.

1. Аналіз структури HTML-документа:

- відкрити інструменти розробника (DevTools) у браузері (F12 або Ctrl+Shift+I);
- проаналізувати структуру кількох медійних сайтів через вкладку «Elements»;
- визначити основні структурні блоки сторінки та їх призначення;
- скласти схему базової структури HTML-документа з відповідними тегами.

2. Створення базового HTML-документа:

- створити новий Реп на Codepen.io;
- розробити структуру сторінки з використанням основних тегів:

```
<!DOCTYPE html>
<html lang="uk">
<head>
  <meta charset="UTF-8">
  <meta name="viewport" content="width=device-width, initial-
scale=1.0">
  <title>Моя новинна сторінка</title>
</head>
<body>
  <header>
    <h1>Новини технологій</h1>
    <nav>
      <ul>
        <li><a href="#">Головна</a></li>
        <li><a href="#">Технології</a></li>
        <li><a href="#">Наука</a></li>
        <li><a href="#">Контакти</a></li>
      </ul>
    </nav>
  </header>
  <main>
    <article>
      <h2>Заголовок новини</h2>
      <p>Основний текст новини з <strong>важливими</strong>
моментами та <em>акцентами</em>.</p>
    </article>
  </main>
```

```
<footer>
  <p>&copy; 2024 Моя новинна сторінка</p>
</footer>
</body>
</html>
```

- додати в документ HTML-коментар із поясненням призначення кожного блоку.

3. Практика з базовими тегами HTML:

- модифікувати створений документ, додавши різні елементи форматування:
 - заголовки різних рівнів (h1–h6);
 - абзаци тексту з різним форматуванням (strong, em, mark, sub, sup);
 - списки (упорядкований, неупорядкований, список визначень);
 - цитати (blockquote, q);
- перевірити правильність відображення документа у вікні попереднього перегляду.

4. Підключення та використання CSS:

- ознайомитися з трьома способами підключення CSS:
 - вбудований (атрибут style);
 - внутрішній (тег style у розділі head);
 - зовнішній (посилання на файл через тег link);
- додати до документа внутрішні стилі через CSS-панель на Codepen.io:

```
body {
  font-family: Arial, sans-serif;
  line-height: 1.6;
  margin: 0;
  padding: 0;
  color: #333;
}
header {
  background-color: #2c3e50;
  color: white;
  padding: 1rem;
}
nav ul {
  list-style: none;
  display: flex;
  padding: 0;
}
nav li {
```

```
        margin-right: 1rem;
    }
    nav a {
        color: white;
        text-decoration: none;
    }
    main {
        max-width: 800px;
        margin: 0 auto;
        padding: 1rem;
    }
    footer {
        background-color: #34495e;
        color: white;
        text-align: center;
        padding: 1rem;
        margin-top: 2rem;
    }
}
```

- проаналізувати, як стилі впливають на відображення елементів сторінки.

Література

1. Бунке О.С. WEB-технології: навч. посібник Київ: КПІ, 2020. 28 с.
2. Трофименко О.Г., Козін О.Б., Задерейко О.В., Плачінда О.Є. Веб-технології та веб-дизайн: навч. посібник. Одеса: Фенікс, 2019. 284 с.
3. Duckett J. HTML and CSS: Design and Build Websites. 2021. 512 p.
4. HTML Tutorial. URL: <http://www.w3schools.com/html/default.asp>.
5. HTML: Вікіпідручник. URL: <http://uk.wikipedia.org/wiki/HTML>.
6. Resources for developers, by developers. MDN Web Docs. URL: <https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web>.

Тема 3. Робота з текстом: HTML-теги та CSS-властивості для форматування медійного контенту

План

1. HTML-теги для роботи з текстом: загальний огляд.
2. Форматування тексту засобами CSS.
3. Специфіка оформлення заголовків та основного тексту для медіаматеріалів.
4. Типографіка в онлайн-медіа.

5. Підсумки.

Лабораторна робота

Посилання на презентацію <https://surl.li/ijoaql>.

1. Дослідження текстових елементів в HTML:

- проаналізувати використання заголовків різних рівнів (h1–h6) на медійних сайтах;
- визначити особливості використання абзаців (p), списків (ul, ol, li) та цитат (blockquote);
- дослідити застосування тегів для виділення частин тексту (strong, em, mark, span);
- створити таблицю з прикладами використання різних текстових елементів.

2. Створення структурованого тексту для медійного матеріалу:

- розробити структуру новинної статті на Codepen.io;
- включити різні текстові елементи: головний заголовок, підзаголовки, лід-абзац, блоки тексту, списки, цитати;
- додати метадані (автор, дата публікації);
- логічно структурувати контент для зручного сприйняття в онлайн-форматі.

3. Застосування CSS для форматування тексту:

- налаштувати шрифт, розмір тексту та міжрядковий інтервал;
- встановити кольорову схему для заголовків та основного тексту;
- оформити лід-абзац, щоб він виділявся з основного тексту;
- застосувати стилі для цитат та списків;
- налаштувати відступи між елементами для поліпшення читабельності.

4. Вдосконалення типографіки в публікації:

- застосувати принципи вебтипографіки для покращення сприйняття тексту;
- налаштувати міжлітерний та міжслівний інтервал для заголовків;
- вирівняти текст для оптимального читання;

- перевірити та оптимізувати текст для різних розмірів екрану;
- порівняти готову публікацію з професійними медійними матеріалами.

Література

1. Вступ до вебтехнологій: навч. посіб. для студ. спец. 122 – «Комп'ютерні науки» / розробники: В.І. Пецко, А.С. Беца, Г.В. Мазютинець, О.В. Міца. Ужгород: РІК-У, 2023. 252 с.
<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/63421>.
2. Лисинюк М. В. Мова інтернет-ЗМІ: лінгвокультурологічний аспект. Культура України. Вип. 70. 2020 С. 47–54.
3. Трофименко О.Г., Козін О.Б., Задерейко О.В., Плачінда О.Є. Веб-технології та веб-дизайн: навч. посібник. Одеса: Фенікс, 2019. 284 с.
4. CSS.IN.UA. Український веб-довідник. URL: <https://css.in.ua>.
5. Duckett J. HTML and CSS: Design and Build Websites. 2021. 512 p.
6. Resources for developers, by developers. MDN Web Docs. URL: <https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web>.

Тема 4. Селектори CSS. Робота з кольором та фоном. Брендуння сторінки

План

1. Види селекторів CSS: загальна характеристика.
2. Специфічність селекторів: принципи та пріоритети.
3. Колірні моделі та значення в CSS.
4. Робота з фоном: властивості та можливості.
5. Створення фірмового стилю сторінки.
6. Принципи брендуння медійних проєктів.
7. Підсумки.

Лабораторна робота

Посилання на презентацію <https://surl.li/alfuai>.

1. Вивчення селекторів CSS:

- дослідити різні типи селекторів CSS (тег, клас, ідентифікатор, атрибут, псевдоклас);
 - створити на Codepen.io сторінку для експериментів з різними типами селекторів;
 - випробувати комбіновані селектори (нащадки, дочірні, суміжні);
 - проаналізувати, як визначається специфічність селекторів і як вона впливає на застосування стилів.
2. Дослідження колірних моделей CSS:
- ознайомитися з різними способами задання кольорів у CSS (назви, HEX, RGB, RGBA, HSL, HSLA);
 - створити палітру з 5–6 кольорів для медійного проєкту;
 - порівняти вплив різних колірних схем на сприйняття контенту;
 - випробувати стилі з використанням прозорості (opacity, rgba, hsla).
3. Робота з фоном:
- вивчити основні властивості для роботи з фоном (background-color, background-image, background-position, background-size, background-repeat);
 - створити елементи з градієнтним фоном (лінійним та радіальним);
 - налаштувати фонове зображення для різних секцій сторінки;
 - реалізувати фіксований фон, що не прокручується разом зі сторінкою.
4. Розробка брендovanого заголовка для медійного сайту:
- створити шапку сайту з елементами брендування (логотип, колірна схема, типографіка);
 - підібрати шрифти, що відповідають концепції медійного ресурсу;
 - застосувати фірмові кольори до різних елементів інтерфейсу;
 - створити цілісний візуальний стиль, що відображає тематику ресурсу.
5. Аналіз та оцінка брендування:
- порівняти створений брендований заголовок з прикладами реальних медійних ресурсів;

- оцінити відповідність кольорової схеми та типографіки цільовій аудиторії;
- визначити сильні та слабкі сторони розробленого дизайну;
- запропонувати шляхи вдосконалення брендування.

Література

1. Вступ до вебтехнологій: навч. посіб. для студ. спец. 122 – «Комп'ютерні науки» / розробники: В.І. Пецко, А.С. Беца, Г.В. Мазютинець, О.В. Міца. Ужгород: РІК-У, 2023. 252 с.
<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/63421>.
2. Трофименко О.Г., Козін О.Б., Задерейко О.В., Плачінда О.Є. Веб-технології та веб-дизайн: навч. посібник. Одеса: Фенікс, 2019. 284 с.
3. Duckett J. HTML and CSS: Design and Build Websites. 2021. 512 p.
4. CSS.IN.UA. Український веб-довідник. URL: <https://css.in.ua>.
5. CSS Tutorial. URL: <http://www.w3schools.com/css>.
6. HTML Colors. URL: http://www.w3schools.com/html/html_colors.asp.

Тема 5. Блокова модель CSS. Створення базових макетів для медіаматеріалів

План

1. Блокова модель CSS: сутність та структура.
2. Відступи, поля, межі: властивості та застосування.
3. Розміри елементів: налаштування ширини та висоти.
4. Створення типових макетів для різних видів медіаконтенту.
5. Особливості верстки новинних матеріалів.
6. Підсумки.

Лабораторна робота

1. Дослідження блокової моделі CSS:
 - проаналізувати блокову модель за допомогою інструментів розробника браузера;
 - дослідити, як властивості блокової моделі (margin, padding, border) впливають на розмір і розташування елементів;

- поекспериментувати з різними значеннями властивостей `box-sizing` (`content-box`, `border-box`);
 - створити схематичне зображення блокової моделі з позначенням усіх складових.
2. Робота з відступами, полями та межами:
- створити на [Codepen.io](https://codepen.io) набір блоків з різними комбінаціями відступів (`margin`) та полів (`padding`);
 - випробувати різні стилі меж (`border-style`) та радіуси кутів (`border-radius`);
 - реалізувати елементи з тінями (`box-shadow`);
 - порівняти, як змінюється зовнішній вигляд і розташування елементів при різних налаштуваннях.
3. Створення типового макету новинної публікації:
- розробити одноколонковий макет новинної публікації з такими елементами:
 - шапка з логотипом та навігацією;
 - заголовок і підзаголовок новини;
 - лід-абзац;
 - основний текст з підзаголовками;
 - бокова панель зі спорідненими новинами;
 - підвал з контактною інформацією;
 - правильно налаштувати відступи між елементами для покращення читабельності;
 - центрувати контент на сторінці та обмежити максимальну ширину.
4. Адаптація макету для різних форматів медіаконтенту:
- модифікувати базовий макет для різних типів матеріалів:
 - інтерв'ю (з виділенням реплік співрозмовників);
 - фоторепортаж (з акцентом на візуальний контент);
 - аналітична стаття (з додатковими блоками інфографіки);
 - поекспериментувати з різними пропорціями елементів макету;
 - оптимізувати розміри блоків для збалансованого сприйняття контенту.

5. Аналіз верстки професійних медіаресурсів:
 - розглянути макети 2–3 популярних новинних сайтів;
 - визначити їхні структурні особливості та принципи організації блоків;
 - порівняти з власними розробленими макетами;
 - запропонувати вдосконалення своїх макетів на основі аналізу професійних рішень.

Література

1. Вступ до вебтехнологій: навч. посіб. для студ. спец. 122 – «Комп'ютерні науки» / розробники: В.І. Пецко, А.С. Беца, Г.В. Мазютинець, О.В. Міца. Ужгород: РІК-У, 2023. 252 с. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/63421>.
2. Трофименко О.Г., Козін О.Б., Задерейко О.В., Плачінда О.Є. Веб-технології та веб-дизайн: навч. посібник. Одеса: Фенікс, 2019. 284 с.
3. Шевченко В.Е. Візуальний контент газет, журналів і новинних порталів: монографія. Київ: Паливода А.В., 2015. 262 с.
4. Duckett J. HTML and CSS: Design and Build Websites. 2021. 512 p.
5. CSS.IN.UA. Український веб-довідник. URL: <https://css.in.ua>.
6. Resources for developers, by developers. MDN Web Docs. URL: <https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web>.

Тема 6. Розробка навігаційних систем сайту: меню та внутрішні посилання

План

1. Створення навігаційного меню: основні підходи.
2. Робота з посиланнями: внутрішні та зовнішні.
3. Стилізація навігаційних елементів.
4. Інтерактивні ефекти для меню.
5. Особливості навігації в медійних проєктах.
6. Підсумки.

Лабораторна робота

1. Аналіз навігаційних систем у сучасних медіа:

- проаналізувати навігаційні меню 3-4 різних новинних сайтів;
 - визначити типи меню (горизонтальне, вертикальне, випадаюче, багаторівневе);
 - дослідити, як організовані внутрішні посилання в медійних матеріалах;
 - скласти перелік візуальних ефектів, що використовуються для інтерактивності.
2. Створення горизонтального навігаційного меню:
- розробити структуру горизонтального меню з 5–7 пунктів;
 - використати список (ul, li) для основної структури меню;
 - перетворити елементи списку на блокові елементи за допомогою CSS;
 - застосувати стилі для оформлення пунктів меню (колір фону, текст, межі);
 - додати інтерактивні ефекти при наведенні (hover) та активації (active).
3. Реалізація випадного меню:
- доповнити горизонтальне меню підменю для 2–3 пункти;
 - створити ієрархічну структуру вкладених списків;
 - налаштувати відображення підменю при наведенні на основні пункти;
 - забезпечити плавну анімацію появи підменю (transition);
 - стилізувати підменю згідно з основною колірною схемою.
4. Створення системи внутрішніх посилань:
- розробити навігацію по довгому матеріалу з використанням якірних посилань;
 - додати ідентифікатори (id) до розділів сторінки;
 - створити зміст із посиланнями на ці розділи;
 - додати кнопку "наверх" для повернення до початку сторінки;
 - забезпечити плавне прокручування до цільового розділу (scroll-behavior: smooth).
5. Розробка «хлібних крихт» (breadcrumbs):

- реалізувати навігаційний шлях «хлібні крихти» для орієнтації користувача;
- створити ієрархічну структуру розділів сайту;
- стилізувати «хлібні крихти» з використанням роздільників;
- забезпечити інтерактивність при взаємодії з елементами навігації;
- інтегрувати «хлібні крихти» з основною системою навігації.

Література

1. Вступ до вебтехнологій: навч. посіб. для студ. спец. 122 – «Комп'ютерні науки» / розробники: В.І. Пецко, А.С. Беца, Г.В. Мазютинець, О.В. Міца. Ужгород: РІК-У, 2023. 252 с. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/63421>.
2. Молчанов В. П. Основи проектування WEB-видань: навч. посіб. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 150 с.
3. Трофименко О.Г., Козін О.Б., Задерейко О.В., Плачінда О.Є. Веб-технології та веб-дизайн: навч. посібник. Одеса: Фенікс, 2019. 284 с.
4. Duckett J. HTML and CSS: Design and Build Websites. 2021. 512 p.
5. CSS.IN.UA. Український веб-довідник. URL: <https://css.in.ua>.
6. Resources for developers, by developers. MDN Web Docs. URL: <https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web>.

Тема 7. Оптимізація та форматування медіаконтенту

План

1. Робота із зображеннями: оптимізація та розміщення.
2. Особливості вбудовування відео та аудіо.
3. Форматування контенту для різних платформ (вебсайт, соцмережі).
4. Специфіка адаптації медіаконтенту для різних каналів поширення.
5. Підсумки.

Лабораторна робота

1. Оптимізація та розміщення зображень:
 - ознайомитися з форматами зображень для веб (JPEG, PNG, WebP, SVG) та їх особливостями;

- оптимізувати зображення для вебу (розмір, якість, роздільна здатність);
 - розмістити зображення на сторінці з використанням тега `img` та атрибутів `src`, `alt`, `width`, `height`;
 - налаштувати адаптивність зображень за допомогою CSS (`max-width: 100%`, `height: auto`);
 - випробувати різні варіанти вирівнювання зображень відносно тексту (`float`, `align`).
2. Робота з відео та аудіо:
- вивчити можливості HTML5 для вбудовування медіаконтенту (теги `video`, `audio`);
 - створити сторінку з відеоконтентом, використовуючи тег `video` та його атрибути (`controls`, `autoplay`, `muted`, `loop`);
 - додати аудіоплеєр за допомогою тегу `audio`;
 - налаштувати альтернативні джерела для відео та аудіо (різні формати) через тег `source`;
 - розглянути варіанти вбудовування відео з зовнішніх джерел (YouTube, Vimeo).
3. Форматування контенту для різних платформ:
- порівняти вимоги до медіаконтенту на різних платформах (вебсайт, Facebook, Instagram, Twitter);
 - підготувати один і той самий медіаматеріал у різних форматах відповідно до вимог платформ;
 - оптимізувати мета-теги для коректного відображення при поширенні контенту (Open Graph, Twitter Cards);
 - створити мініатюри різних пропорцій для використання на різних платформах.
4. Створення адаптивної галереї зображень:
- розробити галерею зображень з підписами для фоторепортажу;
 - налаштувати сітку зображень, що адаптується до розміру екрану;
 - додати функціональність для збільшення зображень при кліку (за допомогою CSS або простого JavaScript);
 - оптимізувати галерею для різних пристроїв (десктоп, планшет, смартфон).

Література

1. Вступ до вебтехнологій: навч. посіб. для студ. спец. 122 – «Комп'ютерні науки» / розробники: В.І. Пецко, А.С. Беца, Г.В. Мазютинець, О.В. Міца. Ужгород: РІК-У, 2023. 252 с.
<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/63421>.
2. Кропива Ю. О., Нестеренко О. А. Засоби продукування візуального контенту в мультимедійних історіях. Актуальні проблеми природничих та гуманітарних наук у дослідженнях молодих учених «Родзинка – 2018» / XX Всеукраїнська наукова конференція молодих учених. 2018. С.76–78.
3. Трофименко О.Г., Козін О.Б., Задерейко О.В., Плачінда О.Є. Веб-технології та веб-дизайн: навч. посібник. Одеса: Фенікс, 2019. 284 с.
4. Шевченко В.Е. Візуальний контент газет, журналів і новинних порталів: монографія. Київ: Паливода А.В., 2015. 262 с.
5. HTML Tutorial. URL: <http://www.w3schools.com/html/default.asp>.
6. Resources for developers, by developers. MDN Web Docs. URL: <https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web>.

Тема 8. Flexbox: верстка адаптивних контентних блоків

План

1. Принципи роботи Flexbox: основні концепції.
2. Основні властивості Flexbox: контейнер та елементи.
3. Створення гнучких макетів для медійного контенту.
4. Адаптивне розташування елементів.
5. Особливості використання Flexbox для різних типів контенту та платформ.
6. Підсумки.

Лабораторна робота

1. Дослідження основних принципів Flexbox:
 - ознайомитися з концепцією Flexbox та її термінологією (флекс-контейнер, флекс-елементи, головна та поперечна осі);

- вивчити основні властивості flex-контейнера (display: flex, flex-direction, flex-wrap, justify-content, align-items);
 - дослідити властивості flex-елементів (flex-grow, flex-shrink, flex-basis, align-self);
 - створити дослідницький проєкт на Codepen.io для експериментів з різними властивостями Flexbox.
2. Створення гнучкого макету новинної сторінки:
- розробити базову структуру новинної сторінки з використанням Flexbox;
 - створити шапку сайту з логотипом (ліворуч) та навігаційним меню (праворуч);
 - реалізувати основний контент з кількома колонками новин;
 - додати блок "Популярні новини" з гнучким розташуванням елементів;
 - налаштувати підвал сайту з кількома інформаційними блоками.
3. Реалізація картотеки новин:
- створити сітку новинних карток з використанням Flexbox;
 - налаштувати адаптивну зміну кількості карток у ряду залежно від ширини екрану;
 - забезпечити однакову висоту карток у ряду незалежно від обсягу контенту;
 - реалізувати різні варіанти вирівнювання елементів всередині карток;
 - додати візуальні ефекти при наведенні на картки.
4. Практика з інтерактивним тренажером Flexbox:
- пройти кілька рівнів гри Flexbox Froggy (<https://flexboxfroggy.com/#uk>) для закріплення знань;
 - на основі отриманих навичок реалізувати кілька складних розташувань елементів;
 - створити шаблони типових макетів: "святий Грааль" (шапка, підвал, основний контент, бічні панелі), сітка карток, стрічковий інтерфейс.

Література

1. Вступ до вебтехнологій: навч. посіб. для студ. спец. 122 – «Комп'ютерні науки» / розробники: В.І. Пецко, А.С. Беца, Г.В. Мазютинець, О.В. Міца. Ужгород: РІК-У, 2023. 252 с.
<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/63421>.
2. Трофименко О.Г., Козін О.Б., Задерейко О.В., Плачінда О.Є. Веб-технології та веб-дизайн: навч. посібник. Одеса: Фенікс, 2019. 284 с.
3. Duckett J. HTML and CSS: Design and Build Websites. 2021. 512 p.
4. Flexbox Froggy. URL: <https://flexboxfroggy.com/#uk>.
5. Learn Flexbox CSS in 8 minutes. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=phWxA89Dy94>.
6. CSS.IN.UA. Український веб-довідник. URL: <https://css.in.ua>.

Тема 9. Планування структури персонального сайту журналіста / медійника

План

1. Аналіз успішних прикладів персональних сайтів медійників.
2. Визначення основних розділів персонального сайту.
3. Планування інформаційної архітектури.
4. Створення прототипу сторінки.
5. Особливості структурування контенту для різних цільових аудиторій.
6. Підсумки.

Лабораторна робота

1. Аналіз персональних сайтів професійних медійників:
 - дослідити 3-4 персональних сайти відомих журналістів/медійників;
 - визначити типову структуру таких сайтів (розділи, блоки, навігація);
 - проаналізувати способи подачі портфоліо та професійних досягнень;
 - дослідити дизайн-рішення, що підкреслюють особистий бренд;
 - скласти порівняльну таблицю з перевагами та недоліками кожного сайту.

2. Планування структури власного персонального сайту:
 - сформулювати цілі та завдання персонального сайту;
 - визначити цільову аудиторію та її потреби;
 - скласти список необхідних розділів сайту (головна, про мене, портфоліо, блог, контакти тощо);
 - розробити схему інформаційної архітектури з ієрархічною структурою сторінок;
 - написати короткий опис вмісту та призначення кожного розділу.
3. Створення карти сайту та системи навігації:
 - розробити карту сайту з усіма основними та допоміжними сторінками;
 - спроєкувати систему навігації (головне меню, додаткові меню, внутрішні посилання);
 - продумати шляхи користувача по сайту (user journey) для різних сценаріїв;
 - визначити структуру URL-адрес для логічної організації сторінок;
 - візуалізувати карту сайту за допомогою схеми або діаграми.
4. Розробка прототипу головної сторінки:
 - створити ескіз головної сторінки з розташуванням основних блоків;
 - визначити ієрархію елементів та візуальні акценти;
 - спланувати розміщення контенту, що демонструє професійні напрямки роботи;
 - продумати елементи, що сприятимуть залученню відвідувачів;
 - підготувати wireframe (схематичний макет) головної сторінки.
5. Планування системи портфоліо:
 - розробити структуру розділу з портфоліо;
 - визначити категорії для групування робіт;
 - спланувати презентацію кожного проєкту (інформація, що має бути включена);
 - продумати систему фільтрації та сортування матеріалів;
 - підготувати схему сторінки окремого проєкту.

Література

1. Вступ до вебтехнологій: навч. посіб. для студ. спец. 122 – «Комп'ютерні науки» / розробники: В.І. Пецко, А.С. Беца, Г.В. Мазютинець, О.В. Міца. Ужгород: РІК-У, 2023. 252 с. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/63421>.
2. Антонюк А. С., Пасічник Н. Р. Характеристики якісного веб-сайту. Сучасні комп'ютерні інформаційні технології: матеріали V Всеукраїнської школи-семінару молодих вчених і студентів (Тернопіль, 22–23 травня 2015 р.). Тернопіль: ТНЕУ, 2015. С. 81–82.
3. Молчанов В. П. Основи проектування WEB-видань: навч. посіб. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 150 с.
4. Путрашик В.І., Шаркань В.В. Сайт професора Василя Німчука в контексті розвитку вебплатформи «Відомі українці». Науковий вісник Ужгородського університету: серія: Філологія. Ужгород: ПП Данило С. І., 2023. Вип. 2 (50). С. 374–380. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/58331>.
5. Трофименко О.Г., Козін О.Б., Задерейко О.В., Плачінда О.Є. Веб-технології та веб-дизайн: навч. посібник. Одеса: Фенікс, 2019. 284 с.
6. Resources for developers, by developers. MDN Web Docs. URL: <https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web>.

Тема 10. Розробка та стилізація шапки сайту з елементами особистого бренду

План

1. Створення професійної шапки сайту: принципи та елементи.
2. Розміщення логотипу та особистого бренду.
3. Стилiзація заголовка та підзаголовка.
4. Налаштування навігаційного меню.
5. Адаптивність шапки для різних пристроїв.
6. Підсумки.

Лабораторна робота

1. Аналіз шапок професійних персональних сайтів:

- дослідити шапки персональних сайтів успішних медійників;
 - визначити основні елементи шапок (логотип, навігація, контакти, соцмережі);
 - проаналізувати кольорові рішення та типографіку;
 - дослідити, як в шапці відображаються елементи особистого бренду;
 - скласти перелік ефективних прийомів дизайну шапок.
2. Розробка логотипу та елементів особистого бренду:
- створити простий персональний логотип з ініціалами або повним ім'ям;
 - підібрати або розробити колірну схему для особистого бренду (2-3 основних кольори);
 - обрати шрифти, що відповідають професійному напрямку (інформаційна журналістика, медіакритика, блогінг тощо);
 - сформулювати короткий слоган або професійне гасло;
 - підготувати всі елементи у відповідних форматах для використання на вебсайті.
3. Верстка базової структури шапки:
- створити HTML-структуру шапки сайту з основними блоками:
 - контейнер шапки (header);
 - блок логотипу та персональної ідентифікації;
 - навігаційне меню;
 - додаткові елементи (соціальні іконки, кнопка пошуку тощо);
 - налаштувати розташування елементів за допомогою Flexbox;
 - забезпечити правильну семантичну розмітку для доступності та SEO.
4. Стилізація елементів шапки:
- розробити CSS-стилі для контейнера шапки (фон, відступи, тіні, межі);
 - налаштувати стилізацію логотипу та текстових елементів;
 - створити стильне навігаційне меню з ефектами при наведенні;
 - оформити іконки соціальних мереж та інші додаткові елементи;
 - забезпечити візуальну гармонію та узгодженість всіх елементів.

5. Адаптація шапки для різних пристроїв:

- розробити медіа-запити для адаптації шапки під різні розміри екранів;
- створити мобільну версію шапки (може включати згорнуте меню-бургер);
- переконатися, що всі елементи коректно відображаються на екранах різних розмірів;
- налаштувати плавну трансформацію елементів при зміні розмірів вікна браузера;
- протестувати шапку на різних пристроях або в режимі емуляції.

Література

1. Вступ до вебтехнологій: навч. посіб. для студ. спец. 122 – «Комп'ютерні науки» / розробники: В.І. Пецко, А.С. Беца, Г.В. Мазютинець, О.В. Міца. Ужгород: РІК-У, 2023. 252 с.
<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/63421>.
2. Трофименко О.Г., Козін О.Б., Задерейко О.В., Плачінда О.Є. Веб-технології та веб-дизайн: навч. посібник. Одеса: Фенікс, 2019. 284 с.
3. Шевченко В.Е. Візуальний контент газет, журналів і новинних порталів: монографія. Київ: Паливода А.В., 2015. 262 с.
4. CSS.IN.UA. Український веб-довідник. URL: <https://css.in.ua>.
5. Duckett J. HTML and CSS: Design and Build Websites. 2021. 512 p.
6. HTML And CSS Projects for Beginners 2024 | HTML & CSS Tutorial With 5 Projects Source Code. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=CpgNVyUxUV0>.

Тема 11. Створення портфоліо-секції для медіаматеріалів

План

1. Розробка структури портфоліо: принципи організації медіаконтенту.
2. Створення сітки для відображення робіт.
3. Оформлення карток проєктів.
4. Реалізація різних варіантів відображення портфоліо.
5. Фільтрація та сортування матеріалів.
6. Підсумки.

Лабораторна робота

1. Аналіз портфоліо-секцій у професійних медіасайтах:
 - дослідити 3-4 приклади портфоліо журналістів, фотографів чи медійників;
 - визначити ефективні способи організації та презентації робіт;
 - проаналізувати типи превью для різних видів медіаконтенту (статті, відео, фото);
 - дослідити варіанти систем фільтрації та категоризації;
 - скласти перелік ключових елементів успішного портфоліо.
2. Планування структури портфоліо-секції:
 - визначити категорії для групування робіт (жанри, теми, типи медіа);
 - розробити схему відображення портфоліо (сітка, список, слайдер);
 - спланувати інформацію, що буде відображатися в превью кожного проєкту;
 - визначити принципи навігації по портфоліо;
 - створити ескіз структури портфоліо-секції.
3. Створення сітки портфоліо за допомогою Flexbox:
 - розробити HTML-структуру портфоліо-секції;
 - створити контейнер для портфоліо з використанням Flexbox;
 - налаштувати адаптивну сітку для різних розмірів екрану;
 - забезпечити рівномірне відображення елементів незалежно від контенту;
 - додати проміжки між елементами сітки для кращого візуального сприйняття.
4. Розробка карток проєктів:
 - створити HTML-структуру для картки окремого проєкту;
 - включити основні елементи: зображення, заголовок, короткий опис, дату, категорію;
 - стилізувати картки відповідно до загального дизайну сайту;
 - додати ефекти при наведенні чи взаємодії з картою;
 - реалізувати посилання на повну версію проєкту.

5. Реалізація системи фільтрації робіт:
 - створити панель фільтрів за категоріями;
 - розробити візуальне оформлення елементів фільтрації;
 - налаштувати стани активності для кнопок фільтрів;
 - передбачити можливість комбінованої фільтрації;
 - продумати дизайн для ситуації з відсутністю результатів фільтрації.

Література

1. Вступ до вебтехнологій: навч. посіб. для студ. спец. 122 – «Комп'ютерні науки» / розробники: В.І. Пецко, А.С. Беца, Г.В. Мазютинець, О.В. Міца. Ужгород: РІК-У, 2023. 252 с.
<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/63421>.
2. Трофименко О.Г., Козін О.Б., Задерейко О.В., Плачінда О.Є. Веб-технології та веб-дизайн: навч. посібник. Одеса: Фенікс, 2019. 284 с.
3. Duckett J. HTML and CSS: Design and Build Websites. 2021. 512 p.
4. Шевченко В.Е. Візуальний контент газет, журналів і новинних порталів: монографія. Київ: Паливода А.В., 2015. 262 с.
5. HTML And CSS Projects for Beginners 2024 | HTML & CSS Tutorial With 5 Projects Source Code URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=CpgNVyUxUV0>.
6. Flexbox Froggy. URL: <https://flexboxfroggy.com/#uk>.

Тема 12. Розробка блоку для відображення проєктів та публікацій

План

1. Створення системи відображення публікацій: принципи та підходи.
2. Структурування контенту за категоріями.
3. Реалізація прев'ю матеріалів.
4. Оптимізація відображення різних форматів контенту.
5. Інтеграція з професійними соцмережами.
6. Підсумки.

Лабораторна робота

1. Аналіз систем відображення публікацій на професійних медіасайтах:

- дослідити 2–3 приклади блоків з публікаціями на сайтах медіа;
 - визначити принципи організації матеріалів різних типів;
 - проаналізувати способи анонсування та прев'ю контенту;
 - дослідити варіанти категоризації та групування публікацій;
 - скласти список ефективних рішень для презентації публікацій.
2. Проєктування структури блоку публікацій:
- розробити загальну структуру блоку з публікаціями;
 - визначити основні категорії для групування контенту;
 - спланувати інформаційні блоки для різних типів публікацій;
 - продумати візуальну ієрархію та акценти;
 - створити ескіз блоку публікацій з різними варіантами відображення.
3. Створення HTML-структури для блоку публікацій:
- розробити семантичну HTML-розмітку блоку публікацій;
 - структурувати контент з використанням відповідних тегів (article, section, h2, h3, p тощо);
 - підготувати каркас для різних форматів публікацій (статті, інтерв'ю, огляди);
 - реалізувати систему прев'ю з основною інформацією про публікацію;
 - передбачити місце для метайнформації (дата, автор, категорія).
4. Стилзація блоку публікацій:
- розробити CSS-стили для контейнера публікацій;
 - налаштувати відображення окремих елементів (заголовки, описи, зображення);
 - створити візуальне розмежування між різними категоріями або типами публікацій;
 - забезпечити адаптивність блоку для різних розмірів екранів;
 - додати інтерактивні ефекти при взаємодії з елементами блоку.
5. Оптимізація відображення різних форматів контенту:
- створити шаблони для відображення різних типів публікацій:
 - текстових матеріалів з ілюстраціями;
 - відеоконтенту з прев'ю та описом;

- фотогалерей з можливістю перегляду кількох зображень;
- подкастів з елементами аудіоплеєра;
- налаштувати адаптивні співвідношення сторін для медіаконтенту;
- оптимізувати завантаження зображень для різних пристроїв.

Література

1. Вступ до вебтехнологій: навч. посіб. для студ. спец. 122 – «Комп'ютерні науки» / розробники: В.І. Пецко, А.С. Беца, Г.В. Мазютинець, О.В. Міца. Ужгород: РІК-У, 2023. 252 с. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/63421>.
2. Кропива Ю. О., Нестеренко О. А. Засоби продукування візуального контенту в мультимедійних історіях. Актуальні проблеми природничих та гуманітарних наук у дослідженнях молодих учених «Родзинка – 2018» / XX Всеукраїнська наукова конференція молодих учених. 2018. С.76–78.
3. Путрашик, В. І., Марчук, Г. І., Плеханова, Т. М. Цифрова журналістика та вплив соціальних мереж на формування громадського уявлення про російсько-українську війну. Вчені записки ТНУ. Серія: Філологія. Журналістика. 2024. Том 35 (74)ю № 2. С. 189–195. URL: <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2024.2.2/30>.
4. Трофименко О.Г., Козін О.Б., Задерейко О.В., Плачінда О.Є. Веб-технології та веб-дизайн: навч. посібник. Одеса: Фенікс, 2019. 284 с.
5. CSS.IN.UA. Український веб-довідник. URL: <https://css.in.ua>.
6. Resources for developers, by developers. MDN Web Docs. URL: <https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web>.

Тема 13. Оформлення контактної інформації та соціальних зв'язків

План

1. Створення контактної форми: структура та елементи.
2. Інтеграція соціальних мереж: способи реалізації.
3. Розміщення професійних посилань.
4. Оформлення блоку з інформацією про співпрацю.
5. Стилізація іконок соціальних мереж.
6. Підсумки.

Лабораторна робота

1. Аналіз контактних розділів на персональних сайтах:
 - дослідити 2–3 приклади контактних розділів на персональних сайтах медійників;
 - визначити ключові елементи контактних блоків (форми, контактні дані, соцмережі);
 - проаналізувати варіанти оформлення та структурування інформації;
 - дослідити способи інтеграції соціальних мереж;
 - скласти перелік ефективних рішень для контактного блоку.
2. Створення розділу контактної інформації:
 - розробити HTML-структуру для блоку з контактною інформацією;
 - включити основні контактні дані (електронна пошта, телефон);
 - додати інформацію про професійні акаунти та профілі;
 - створити блок з описом умов співпраці;
 - забезпечити чітку структуру та зручність пошуку інформації.
3. Розробка контактної форми:
 - створити HTML-форму з основними полями:
 - ім'я;
 - електронна пошта;
 - тема повідомлення;
 - текст повідомлення;
 - поле для вибору типу запиту;
 - кнопка відправки;
 - реалізувати базову валідацію полів (обов'язкові поля, формат email);
 - стилізувати форму відповідно до загального дизайну сайту;
 - оптимізувати форму для зручності користування на різних пристроях.
4. Інтеграція соціальних мереж:
 - створити блок з посиланнями на соціальні мережі;
 - підібрати іконки для основних соціальних платформ (Facebook, Twitter, Instagram, LinkedIn);

- стилізувати іконки та забезпечити візуальну єдність;
 - додати інтерактивні ефекти при наведенні та кліку;
 - налаштувати коректне відкриття посилань у новому вікні.
5. Оформлення блоку для професійних зв'язків:
- розробити секцію для відображення професійних контактів та резюме;
 - створити блок для завантаження CV або портфолію;
 - включити інформацію про професійні спільноти та членство;
 - додати опис спеціалізації та напрямків роботи;
 - інтегрувати професійні аккаунти (LinkedIn, GitHub, Behance тощо).

Література

1. Вступ до вебтехнологій: навч. посіб. для студ. спец. 122 – «Комп'ютерні науки» / розробники: В.І. Пецко, А.С. Беца, Г.В. Мазютинець, О.В. Міца. Ужгород: РІК-У, 2023. 252 с.
<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/63421>.
2. Молчанов В. П. Основи проектування WEB-видань: навч. посіб. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 150 с.
3. Трофименко О.Г., Козін О.Б., Задерейко О.В., Плачінда О.Є. Веб-технології та веб-дизайн: навч. посібник. Одеса: Фенікс, 2019. 284 с.
4. CSS.IN.UA. Український веб-довідник. URL: <https://css.in.ua>.
5. Duckett J. HTML and CSS: Design and Build Websites. 2021. 512 p.
6. HTML Tutorial. URL: <http://www.w3schools.com/html/default.asp>.

Тема 14. Створення форм зворотного зв'язку

План

1. Верстка контактних форм: структура та семантика.
2. Стилізація полів введення: основні підходи.
3. Валідація даних: типи та методи.
4. Створення інтерактивних елементів форми.
5. Адаптація форм для різних пристроїв.
6. Підсумки.

Лабораторна робота

1. Аналіз форм зворотного зв'язку на професійних сайтах:
 - дослідити 2–3 приклади форм зворотного зв'язку на медійних та персональних сайтах;
 - проаналізувати набір полів та структуру форм;
 - дослідити варіанти дизайну та стилізації форм;
 - скласти перелік кращих практик для створення форм.
2. Розробка базової структури форми:
 - створити HTML-розмітку форми з використанням семантичних тегів (form, fieldset, legend, label, input);
 - реалізувати різні типи полів введення:
 - текстові поля (text, email, tel);
 - текстова область (textarea);
 - перемикачі (radio);
 - прапорці (checkbox);
 - випадні списки (select);
 - кнопки (submit, reset);
 - забезпечити правильну семантичну структуру для доступності;
 - додати текстові підказки та пояснення до полів.
3. Стилзація елементів форми:
 - розробити CSS-стили для контейнера форми та групи полів;
 - налаштувати візуальне оформлення різних типів полів введення;
 - створити стилі для різних станів елементів (звичайний, фокус, наведення, неактивний);
 - стилізувати кнопки форми відповідно до загального дизайну сайту;
 - забезпечити візуальне виділення обов'язкових полів.
4. Реалізація валідації форми:
 - налаштувати HTML-атрибути валідації (required, pattern, min, max);
 - створити стилі для відображення валідних та невалідних полів;
 - розробити повідомлення про помилки для різних типів полів;
 - забезпечити візуальне позначення полів, що не пройшли валідацію;

- продумати логіку перевірки взаємозалежних полів.
5. Адаптація форми для різних пристроїв:
- оптимізувати розміри полів для зручного введення на мобільних пристроях;
 - налаштувати адаптивну зміну розташування елементів форми;
 - забезпечити оптимальні розміри елементів для сенсорних екранів;
 - перевірити правильність відображення форми на різних розмірах екранів;
 - оптимізувати відображення повідомлень про помилки на малих екранах.

Література

1. Вступ до вебтехнологій: навч. посіб. для студ. спец. 122 – «Комп'ютерні науки» / розробники: В.І. Пецко, А.С. Беца, Г.В. Мазютинець, О.В. Міца. Ужгород: РІК-У, 2023. 252 с.
<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/63421>.
2. Трофименко О.Г., Козін О.Б., Задерейко О.В., Плачінда О.Є. Веб-технології та веб-дизайн: навч. посібник. Одеса: Фенікс, 2019. 284 с.
3. Duckett J. HTML and CSS: Design and Build Websites. 2021. 512 p.
4. Молчанов В. П. Основи проектування WEB-видань: навч. посіб. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 150 с.
5. HTML Tutorial. URL: <http://www.w3schools.com/html/default.asp>.
6. Resources for developers, by developers. MDN Web Docs. URL: <https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web>.

Тема 15. Адаптація сайту для різних пристроїв та платформ

План

1. Принципи адаптивного дизайну: основні підходи та переваги.
2. Медіазапити CSS: структура, застосування та специфіка.
3. Оптимізація контенту для мобільних пристроїв: стратегії та інструменти.
4. Тестування на різних екранах: методи та сервіси.
5. Особливості відображення на різних платформах та в різних браузерах.

6. Підсумки.

Лабораторна робота

1. Дослідження принципів адаптивного дизайну:

- Ознайомитися з поняттями адаптивного (responsive) та гнучкого (adaptive) дизайну за допомогою рекомендованої літератури чи онлайн-ресурсів (наприклад, MDN Web Docs);
- Проаналізувати 2–3 медійні сайти (наприклад, новинні портали чи блоги журналістів) з точки зору їх адаптивності;
- Визначити ключові принципи адаптивного дизайну (гнучкі сітки, адаптивні зображення, медіазапити);
- Скласти короткий звіт про те, як адаптивність впливає на зручність користування сайтом на різних пристроях.

2. Створення адаптивного макету з використанням медіазапитів:

- Створити новий Pen на платформі Codepen.io;
- Розробити базову HTML-структуру сторінки (шапка, основний контент, підвал) з використанням Flexbox;
- Додати CSS-стилі з медіазапитами для трьох типів пристроїв:
 - Десктоп (ширина екрану > 1024px);
 - Планшет (ширина екрану 768px–1024px);
 - Смартфон (ширина екрану < 768px);
- Приклад коду:

```
/* Базові стилі */
.container {
  max-width: 1200px;
  margin: 0 auto;
  padding: 20px;
}
.content {
  display: flex;
  gap: 20px;
}
/* Медіазапити */
@media (max-width: 1024px) {
  .container {
    max-width: 900px;
  }
  .content {
```

```

        flex-direction: column;
    }
}
@media (max-width: 768px) {
    .container {
        padding: 10px;
    }
    .content {
        gap: 10px;
    }
}
}

```

- Перевірити, як змінюється макет при зміні розміру вікна браузера.

3. Оптимізація контенту для мобільних пристроїв:

- Додати до макету зображення та текстовий контент (наприклад, заголовок статті, лід-абзац, фото);
- Оптимізувати зображення:
 - Використати атрибут `srcset` для адаптивних зображень:


```


                    
```
 - Налаштувати CSS для масштабування зображень (`max-width: 100%; height: auto;`);
- Скоротити текст для мобільної версії, заховавши частину контенту під кнопку "Читати далі" (використати простий HTML/CSS без JavaScript);
- Переконатися, що шрифти та відступи зручні для читання на малих екранах (наприклад, `font-size: 16px; line-height: 1.5;`).

4. Тестування адаптивності на різних екранах:

- Використати інструменти розробника в браузері (F12 → Responsive Design Mode) для перевірки макету на стандартних розмірах екранів (320px, 768px, 1024px, 1440px);
- Перевірити сайт у кількох браузерах (Chrome, Firefox, Safari) за допомогою локального перегляду або онлайн-сервісів (наприклад, BrowserStack);
- Зробити скріншоти відображення сторінки на різних пристроях і додати їх до звіту;

- Виправити виявлені помилки (наприклад, переповнення контенту або некоректне вирівнювання).
5. Аналіз особливостей відображення на різних платформах:
- Дослідити, як сайт виглядає на різних операційних системах (Windows, macOS, Android, iOS) через емуляцію в браузері або реальні пристрої;
 - Перевірити коректність роботи шрифтів (наприклад, Arial чи системні шрифти можуть відрізнятися);
 - Випробувати кросбраузерність: додати префікси для старих версій браузерів (наприклад, -webkit- для старих версій Safari);
 - Скласти список рекомендацій для забезпечення однакового відображення контенту на різних платформах.

Література

1. Вступ до вебтехнологій: навч. посіб. для студ. спец. 122 – «Комп'ютерні науки» / розробники: В.І. Пецко, А.С. Беца, Г.В. Мазютин, О.В. Міца. Ужгород: РІК-У, 2023. 252 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/63421>.
2. Трофименко О.Г., Козін О.Б., Задерейко О.В., Плачінда О.Є. Вебтехнології та веб-дизайн: навч. посібник. Одеса: Фенікс, 2019. 284 с.
3. CSS.IN.UA. Український веб-довідник. URL: <https://css.in.ua>.
4. Duckett J. HTML and CSS: Design and Build Websites. 2021. 512 p.
5. How to Use CSS Media Queries. URL: https://www.w3schools.com/css/css3_mediaqueries.asp.
6. Responsive Web Design Basics. MDN Web Docs. URL: https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web/Progressive_web_apps/Responsive_design.

Теми на самостійне опрацювання

1. Опрацювання основ HTML та CSS (за матеріалами платформ <https://css.in.ua> та «Дискурс» <https://dyskurs.info>).

Мета: Поглибити теоретичні знання про HTML та CSS, розвинути навички самостійного аналізу документації та її практичного застосування.

Завдання:

- Ознайомитися з розділами "HTML" та "CSS" на платформі <https://css.in.ua>:
 - Вивчити семантику HTML5 (теги <section>, <article>, <aside>, <figure> тощо) та їх відмінність від базових тегів, розглянутих у лабораторних (Тема 2).
 - Опрацювати CSS-властивості для роботи з анімаціями (transition, animation, @keyframes), які не охоплені лабораторними.
- На платформі «Дискурс» (<https://dyskurs.info>) переглянути лекційний матеріал або подкаст про еволюцію вебтехнологій.
- Практична частина:
 - Створити HTML-сторінку з семантично правильною розміткою (наприклад, стаття з ілюстраціями та анотацією).
 - Застосувати до неї CSS-анімацію (наприклад, плавну появу заголовка чи зміну кольору кнопки при наведенні).

Форма звітності:

- Надіслати викладачу файл HTML/CSS (через Codepen.io або архів) та короткий опис (до 300 слів): які нові теги/властивості використано, як це покращує структуру чи візуал сторінки.

2. Робота з онлайн-редактором Codepen.io: створення та налаштування елементів персональної сторінки

Мета: Розвинути самостійні навички роботи з Codepen.io, зосередившись на створенні унікальних елементів, які не входять до стандартних лабораторних завдань.

Завдання:

- Переглянути приклади проєктів на Codepen.io у вкладці "Explore" (2 год), звертаючи увагу на нестандартні компоненти (модальні вікна, анімовані кнопки).
- Теоретичне опрацювання:
 - Вивчити документацію EMMET на <https://emmet.io> для створення складних структур (наприклад, генерація таблиць чи вкладених меню).
 - Ознайомитися з функцією "Assets" у Codepen.io для додавання зовнішніх файлів (шрифти, зображення).
- Практична частина:
 - Створити персональну сторінку з такими елементами:
 - Модальне вікно з інформацією "Про мене" (використати HTML/CSS без JavaScript).
 - Анімовану кнопку з ефектом пульсації чи градієнтним переходом.
 - Підключити зовнішній шрифт через Google Fonts та застосувати його до тексту.

Форма звітності:

- Поділитися посиланням на Codepen-проєкт та написати пояснення (до 400 слів): які нові функції Codepen/EMMET використано, як вони впливають на функціональність сторінки.

3. Розробка та стилізація компонентів медійного сайту: робота з текстом, кольором, блоковою моделлю

Мета: Поглибити навички стилізації медійного контенту, зосередившись на візуальній гармонії та нестандартних рішеннях, що доповнюють лабораторні теми 3, 4, 5.

Завдання:

- Теоретичне опрацювання:
 - Вивчити принципи веб-типографіки на MDN Web Docs (<https://developer.mozilla.org>) або css.in.ua: кернінг, трекінг, вибір шрифтових пар.

- Ознайомитися з CSS-властивостями clip-path та filter для створення ефектів (наприклад, обрізання чи розмиття).
- Практична частина:
 - Створити на Codepen.io макет медійного блоку (наприклад, анонс статті чи рекламний банер):
 - Використати шрифтову пару (заголовок + основний текст) з урахуванням гармонії.
 - Застосувати clip-path для створення нестандартної форми блоку (наприклад, скошений край).
 - Додати ефект тіні чи розмиття через filter для акцентування елемента.
 - Налаштувати колірну палітру (5 кольорів), враховуючи психологію кольору в медіа.

Форма звітності:

- Надати посилання на Codepen-проект та звіт (до 500 слів): опис шрифтової пари, обґрунтування колірної схеми, пояснення ефектів та їх вплив на сприйняття контенту.

4. Створення адаптивних макетів та навігаційних систем для різних типів контенту

Мета: Розширити знання про адаптивність (Тема 15) та навігацію (Тема 6), розробивши макети для специфічних медійних форматів.

Завдання:

- Теоретичне опрацювання:
 - Вивчити принципи створення макетів для фотогалерей та відеоконтенту за матеріалами MDN Web Docs або w3schools.com.
 - Ознайомитися з CSS Grid як альтернативою Flexbox для складних макетів.
- Практична частина:
 - Створити два адаптивних макети на Codepen.io:
 - Фотогалерея: сітка зображень з різними пропорціями, що адаптується до екрану (використати CSS Grid).

- Відеоблок: контейнер із вбудованим відео (тег <video> або iframe з YouTube) та описом, з медіазапитами для трьох розмірів екранів.
- Розробити багаторівневу навігацію (наприклад, меню з підкатегоріями "Новини → Технології → Гаджети") з ефектом розкриття.

Форма звітності:

- Поділитися посиланням на Codepen-проекти та описати (до 400 слів): відмінності між Grid і Flexbox, особливості адаптації для фотогалерей/відео, логіку навігаційної системи.

5. Проектування та розробка персонального сайту: від структури до реалізації

Мета: Поглибити знання з планування сайту (Тема 9) та його реалізації, створивши цілісний прототип із унікальними елементами.

Завдання:

- Теоретичне опрацювання:
 - Вивчити принципи UX-дизайну для персональних сайтів (зручність, інтуїтивність) за ресурсами типу <https://www.smashingmagazine.com>.
 - Ознайомитися з концепцією "mobile-first" у веброзробці.
- Практична частина:
 - Спроекувати структуру персонального сайту журналіста: намалювати схему (на папері чи в онлайн-редакторі типу Figma).
 - Реалізувати прототип на Codepen.io за підходом "mobile-first":
 - Спочатку стилізувати для смартфонів (ширина < 768px).
 - Додати медіазапити для планшетів і десктопів.
 - Включити унікальний елемент: наприклад, анімований таймлайн кар'єрних досягнень (використати CSS transform чи animation).

Форма звітності:

- Надати схему структури (фото/скан), посилання на Codepen-проект та пояснення (до 500 слів): обґрунтування UX-рішень, переваги «mobile-first», опис таймлайну та його реалізації.

Оцінювання результатів

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з «**Вебтехнологій у ЗМК**» є поточний контроль на лабораторних заняттях, тематичний контроль за результатами самостійної роботи студентів, а також підсумковий контроль – у вигляді модульних контрольних робіт (2 на семестр), заліку з елементами тестування наприкінці семестру.

Студенти виконують цілеспрямовану самостійну роботу для поглиблення розуміння специфіки дисципліни, а також перед лабораторними завданнями.

Кожна модульна контрольна робота відбувається у формі комп'ютерного тестування й презентації та захисту електронного портфоліо. Оцінка складається з двох частин: 1) правильність відповідей на питання в межах комплексного тестування на адміністрованій викладачем освітній платформі «Дискурс» (<https://dyskurs.info>) щодо вебтехнологій у ЗМК (20 балів); 2) презентація та захист електронного портфоліо на платформі (<https://codepen.io>) (25 балів): якість і функціональність створених проєктів (6 балів); різноманітність і доцільність застосованого інструментарію (5 балів); демонстрація навичок практичного використання онлайн-технологій (5 балів); глибина рефлексії щодо ефективності застосованих інструментів у роботі (5 балів); навички презентування та вміння відповідати на запитання (4 бали). Загальна оцінка за кожен модульний контроль формується як сума балів за обидві частини і може становити максимум 45 балів.

Формами підсумкового семестрового контролю з дисципліни є *залік*; підсумкова залікова оцінка може бути виставлена за поточного оцінювання – за сумою балів, набраних здобувачем на лабораторних заняттях й за самостійну роботу, а також під час модульних контрольних робіт. Сума балів за всі види робіт визначається в межах 100 балів.

Шкала оцінювання досягнень студентів: національна та ECTS

Шкала ECTS	Диференційована шкала	Недиференційована шкала	Мінімальний бал – максимальний бал
A	Відмінно	Зараховано	90–100
B	Добре		82–89
C	Добре		74–81
D	Задовільно		64–73
E	Задовільно		60–63
FX	Незадовільно	Не зараховано	35–59
F	Незадовільно		0–34

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Вступ до вебтехнологій: навч. посіб. для студ. спец. 122 – «Комп'ютерні науки» / розробники: В.І. Пецко, А.С. Беца, Г.В. Мазютинець, О.В. Міца. Ужгород: РІК-У, 2023. 252 с. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/63421>.
2. Трофименко О.Г., Козін О.Б., Задерейко О.В., Плачинда О.Є. Веб-технології та веб-дизайн: навч. посібник. Одеса: Фенікс, 2019. 284 с.
3. Duckett J. HTML and CSS: Design and Build Websites. 2021. 512 p.

Допоміжна література

4. Антонюк А. С., Пасічник Н. Р. Характеристики якісного веб-сайту. *Сучасні комп'ютерні інформаційні технології: матеріали V Всеукраїнської школи-семінару молодих вчених і студентів* (Тернопіль, 22–23 травня 2015 р.). Тернопіль: ТНЕУ, 2015. С. 81–82.
5. Баран С.В. Основи web-програмування: навчальний посібник. Кривий Ріг: Державний університет економіки і технологій, 2023. 316 с.
6. Бородкіна І.Л., Бородкін Г.О. Web-технології та Web-дизайн: застосування мови HTML для створення електронних ресурсів: навч. посібник. Київ: Ліра-К, 2020. 212 с.
7. Босько В.В., Константинова Л.В., Марченко К.М., Улічев О.С. Web-програмування. Частина 1 (frontend): навч. посіб. Кропивницький: ЦНТУ, 2022. 208 с.
8. Бунке О.С. WEB-технології: навч. посібник Київ: КПІ, 2020. 28 с.
9. Глибовець М.М., Завадський І.О. Вступ до вебтехнологій: Посібник для 10–12 класів закладів загальної середньої освіти та вищих навчальних закладів. Київ: «ІТ-книга», 2023.
10. Лобода Ю.Г., Толокнов А.А. Вебтехнології та вебдизайн: навч.-метод. посібник для здобувачів вищої освіти... Одеса: Фенікс, 2023. 260 с. URL: <https://doi.org/10.32837/11300.25634>.
11. Мельник Р. Програмування веб-застосувань (фронт-енд та бек-енд). Львів: Львівська політехніка, 2018. 314 с.
12. Молчанов В. П. Основи проектування WEB-видань: навч. посіб. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 150 с.

13. Молчанов В. П., Пандорін О. К. Технології розробки WEB-ресурсів: навч. посібник. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 130 с.
14. Пасічник В. В., Пасічник О.В., Угрін Д.І. Веб-технології та веб-дизайн: підручник. Львів: Магнолія, 2024. 336 с.
15. Путрашик, В. І., Марчук, Г. І., Плеханова, Т. М. Цифрова журналістика та вплив соціальних мереж на формування громадського уявлення про російсько-українську війну. Вчені записки ТНУ. Серія: Філологія. Журналістика. 2024. Том 35 (74)ю № 2. С. 189–195. URL: <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2024.2.2/30>.
16. Путрашик В.І., Шаркань В.В. Сайт професора Василя Німчука в контексті розвитку вебплатформи «Відомі українці». Науковий вісник Ужгородського університету: серія: Філологія. Ужгород: ПП Данило С. І., 2023. Вип. 2 (50). С. 374–380. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/58331>.
17. Речич Н.В. Вебтехнології: вибірковий модуль. Харків: Ранок, 2020 160 с.
18. Трофименко О.Г., Козін О.Б. Веб-дизайн та HTML-програмування: навч.-метод. посібник. Одеса: Фенікс, 2017. 194 с.
19. Шумицька Г. В., Путрашик В. І. Новинні сайти як індикатор мовної ситуації в Україні (на прикладі веб-ресурсів Закарпаття). *Стиль і текст : науковий збірник*. Київ: Київський університет, 2017. С.163–180.
20. Шумицька Г.В., Путрашик В.І. Сайт медіацентру УжНУ як засіб інтеграції університетського інформаційно-комунікаційного простору в загальнодержавний та європейський науково-освітній континуум. Міжнародний науковий вісник: збірник наукових праць. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2014. Вип. 2(9). С.315–324.
21. DuRocher D. HTML and CSS QuickStart Guide. 2021. 361 p.
22. Duckett J. Web Design With HTML, CSS, JavaScript and jQuery Set. USA: Wiley, 2019. 1152 p.
23. Robbins J.N. Learning Web Design. 2018. 808 p.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

24. Веб-технології з нуля. URL: <http://tilsite.ho.ua>
25. Електронний репозитарій ДВНЗ «Ужгородський національний університет». URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/home.jsp?locale=uk>

26. Підручник із теми WordPress для початківців. URL: https://wordpress.mediadoma.com/uk/pidruchnik-iz-temi-wordpress-dlja-pochatkivciv/#Zmist_pidrucnika
27. CSS: Вікіпідручник. URL: <http://uk.wikipedia.org/wiki/CSS>
28. CSS.IN.UA. Український веб-довідник. URL: <https://css.in.ua>.
29. CSS Tutorial. URL: <http://www.w3schools.com/css>.
30. CodePen is a playground for the front end web. URL: <http://codepen.io>.
31. Flexbox Froggy. URL: <https://flexboxfroggy.com/#uk>.
32. How To Make a WordPress Website – For Beginners
URL: <https://www.youtube.com/watch?v=8AZ8GqW5iak>.
33. HTML And CSS Projects for Beginners 2024 | HTML & CSS Tutorial With 5 Projects Source Code. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=CpgNVyUxUV0>.
34. HTML Colors. URL: http://www.w3schools.com/html/html_colors.asp.
35. HTML Tutorial. URL: <http://www.w3schools.com/html/default.asp>.
36. HTML: Вікіпідручник. URL: <http://uk.wikipedia.org/wiki/HTML>.
37. Learn Flexbox CSS in 8 minutes. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=phWxA89Dy94>.
38. Less. URL: <https://lesscss.org>.
39. Resources for developers, by developers. MDN Web Docs.
URL: <https://developer.mozilla.org/en-US/docs/Web>.
40. Sass. CSS with superpowers. URL: <https://sass-lang.com>.
41. W3C. HTML. A vocabulary and associated APIs for HTML and XHTML
URL: <https://www.w3.org/TR/html5>.
1. WordPress Quick Start Guide. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=M01nLhK4dPk>
42. Специфікація Flexbox. URL: <https://www.w3.org/TR/css-flexbox-1>

Навчально-методичне видання

Укладач

Путрашик Василь Іванович

старший викладач кафедри журналістики ДВНЗ «УжНУ»

Вебтехнології в ЗМК

навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 061 «Журналістика»

Вебтехнології в ЗМК: навчально-методичний посібник для студентів спеціальності 061 «Журналістика». Укл. Путрашик В. І. Ужгород, 2024. 48 с.

УДК 070.4(076):004.738.1

ББК Щ33:Т58.5я73

П-33

Формат 60*84/16. Папір офіс. Гарнітура Arsenal.

Друк офс. Ум. друк. арк. 1,26.

Тираж 50 прим.